

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

LV

Atzinums 06/2022

(saskaņā ar LESD 322. panta 1. punktu)

**attiecībā uz priekšlikumu
Eiropas Parlamenta un
Padomes regulai par finanšu
noteikumiem, ko piemēro
Savienības vispārējam
budžetam (pārstrādāta
redakcija) [2022/0162 (COD)]**

Saturs

	Punkts
Ievads	01–03
Vispārīgi apsvērumi	04–05
Konkrēti komentāri	06–48
Datu par ES finansējuma saņēmējiem reģistrēšana un glabāšana un datizrace	07–12
ES iepirkums un ārējo ekspertu atalgošana	13–18
Agrīnas atklāšanas un izslēgšanas sistēma (EDES)	19–22
Savienības iemaksas globālajās iniciatīvās	23–26
Aizņēmumi un aizdevumi	27–31
Ziņošana par finanšu instrumentiem un budžeta garantijām	32–34
Savienības piešķiršanas procedūras, kas skar drošību vai sabiedrisko kārtību	35–38
Dažādas izmaiņas	39–48
25. pants. Ziedojumi	40–41
33. pants. Sniegums un saimnieciskuma, lietderības un efektivitātes principi	42–43
252. pants. Galīgo konsolidēto pārskatu apstiprināšana	44–48
Pielikums	
ERP ierosinātās izmaiņas	

Ievads

01 2022. gada 16. maijā Komisija publicēja mērķtiecīgu grozījumu priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam ("Finanšu regula"). Saskaņā ar Komisijas Priekšlikuma juridisko pamatu apspriešanās ar Eiropas Revīzijas palātu ir obligāta¹, un gan Padome, gan Eiropas Parlaments lūdza mūsu viedokli attiecīgi 2022. gada 2. un 13. septembrī. Ar šo atzinumu tiek izpildīta prasība par apspriešanos.

02 Komisija pamato šo pārskatīšanu ar vajadzību saskaņot Finanšu regulu un daudzgadu finanšu shēmas (DFS) paketi, lai Savienības izdevumus reglamentētu vienots noteikumu kopums. Tātad visi vispārējie finanšu noteikumi būtu iekļauti Finanšu regulā. Mērķis būtu sniegt lielāku juridisko noteiktību ES iestādēm un ES līdzekļu saņēmējiem.

03 Komisijas Priekšlikumā ir iekļauti arī citi grozījumi, kas ļautu

- o ieviest uzlabojumus un vienkāršojumus, pēc kuriem vajadzība konstatēta kopš 2018. gada Finanšu regulas stāšanās spēkā;
- o ņemt vērā nesenos notikumus un tendences, tostarp Covid-19 pandēmiju un krīžu pārvarēšanas vajadzības;
- o labāk aizsargāt ES finanšu intereses, tostarp plašāk izmantojot digitalizāciju;
- o labāk veicināt ES politikas mērķu sasniegšanu un piedāvāt papildu vienkāršojumus ES līdzekļu saņēmējiem.

¹ Līgums par Eiropas Savienības darbību, 322. panta 1. punkta a) apakšpunkts.

Vispārīgi apsvērumi

04 Komisija ierosina pārstrādāt, nevis pārskatīt Finanšu regulu. Tā norāda, ka pārstrādātās redakcijas mērķis ir “(..) panākt pareizo līdzsvaru, galveno uzmanību pievēršot izmaiņām, kas patiešām ir vajadzīgas”. Pārstrādāšana nozīmē jauna tiesību akta pieņemšanu, vienā tekstā iekļaujot būtiskus iepriekšējā akta grozījumus, bet saglabājot nemainītos noteikumus. Jaunais tiesību akts aizstāj un atceļ visas iepriekšējās akta redakcijas.

05 Saskaņā ar 2001. gada Iestāžu nolīgumu² par pārstrādāšanas paņēmiena izmantošanu, priekšlikumam pievienotajā paskaidrojuma rakstā jāpamato, kas noteicis pārstrādāšanas uzsākšanu, un jāpaskaidro šīs pieejas izmantošanas iemesli un katra iecerētā būtiskā grozījuma iemesli. Nolīgumā paredzēts, ka pārstrādātā redakcija ir jāierosina tā, lai būtiskos grozījumus un jaunus apsvērumus varētu skaidri atšķirt no nemainītajiem noteikumiem. Analizējuši Iestāžu nolīguma nosacījumus un Komisijas paskaidrojuma rakstā doto pārstrādāšanas pamatojumu, mēs uzskatām, ka Komisijas Priekšlikums atbilst pārstrādāšanas izmantošanas nosacījumiem.

² Iestāžu nolīgums par tiesību aktu pārstrādāšanas tehnikas strukturētāku izmantošanu, parakstīts 2001. gada 28. novembrī (2002/C 77/01).

Konkrēti komentāri

06 Šajā iedaļā ir izklāstīti mūsu komentāri par konkrētiem Komisijas ierosinātajiem grozījumiem. Mūsu atzinums ir strukturēts atbilstoši jautājumiem, kurus Komisija apzinājusi vairākos neoficiālos dokumentos un iesniegusi Eiropas Parlamentam, Padomei un Revīzijas palātai nolūkā izskaidrot ierosinātos grozījumus. Atzinumā aplūkojam tikai tos jautājumus, par kuriem mums ir konkrēti komentāri.

Datu par ES finansējuma saņēmējiem reģistrēšana un glabāšana un datizrace

Attiecīgie panti

- o 2. pants. Definīcijas
- o 36. pants. Budžeta izpildes iekšējā kontrole
- o 275. pants Pārejas noteikumi

Pamatinformācija

07 2020. gada 16. decembra lēstāžu nolīgumā³ ir paredzēts, ka kontroles un revīzijas vajadzībām tiek vākta informācija un skaitļi par ES līdzekļu galasaņēmējiem un labuma guvējiem. Informācija par personām, kas tieši vai netieši gūst galīgo labumu no ES līdzekļiem (tostarp dati par faktiskajiem īpašniekiem), ir vajadzīga, lai uzlabotu ES budžeta un Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) aizsardzību pret krāpšanu un pārkāpumiem.

08 Attiecībā uz 2021.–2027. gada DFS (gadījumiem, kad budžeta izpildei piemēro dalīto pārvaldību) un ANM Komisija jau ir ierosinājusi uzlabot to datu vākšanu un savietojamību, kurus dalībvalstis sniedz par ES finansējuma saņēmējiem, tostarp par faktiskajiem īpašniekiem. Tomēr jau pieņemtajos tiesību aktos nav paredzēts, ka būtu obligāti jāizmanto Komisijas piedāvātais vienotais datizraces un riska novērtēšanas rīks. Komisija ierosina padarīt šā rīka izmantošanu par obligātu attiecībā uz nākamo DFS. Kā

³ Lēstāžu nolīgums (2020. gada 16. decembris) starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai (2020/L 433 I/28).

norādīts mūsu īpašajā ziņojumā par ES budžeta aizsardzību⁴, šajā rīkā būtu jāiekļauj arī dažādos valsts un ES līmeņa reģistros pieejamie dati par izslēgšanu.

09 Komisija ierosina nostiprināt krāpšanas novēršanas, atklāšanas un reaģēšanas sistēmas, obligāti elektroniski reģistrējot un uzglabājot datus par ES līdzekļu galasaņēmējiem un labuma guvējiem (tostarp faktiskajiem īpašniekiem) un integrējot šos datus vienotā IT sistēmā, kas Komisijai jānodrošina datizraces un riska novērtēšanas nolūkā. Šai sistēmai varēs piekļūt ne tikai iestādes, kuras īsteno fondus, bet arī ES izmeklēšanas un kontroles struktūras (tostarp ERP, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) un Eiropas Prokuratūra (*EPPO*)).

ERP atzinums

10 Mēs atzinīgi vērtējam nodomu izveidot vienotu integrētu datizraces un riska novērtēšanas IT sistēmu, darīt to pieejamu arī izmeklēšanas un kontroles struktūrām un vairāk izmantot automatizētus rīkus un jaunās tehnoloģijas kontroles un revīzijas nolūkos. Šādai sistēmai būtu svarīga nozīme cīņā pret krāpšanu, korupciju un interešu konfliktiem, kas ietekmē ES līdzekļus. Tomēr mēs ierosinām negaidīt nākamo DFS, lai šo sistēmu padarītu par obligātu.

11 Priekšlikumā ir aprakstīti konkrēti dati, kas būtu jāreģistrē par ES līdzekļu saņēmējiem un to faktiskajiem īpašniekiem⁵. Tomēr to saņēmēju loks, par kuriem būs jāreģistrē un jāglabā dati, nav tik visaptverošs, kā paredzēts nozaru noteikumos dalītās pārvaldības jomā un ANM regulā, proti, nav skaidras atsauces uz uzņēmumiem, kuriem piešķirti ES finansēti publiskā iepirkuma līgumi.

12 Turklāt dalītās pārvaldības gadījumā dati par galasaņēmējiem netiktu nodoti Komisijai un integrēti vienotajā integrētajā IT sistēmā. Tam par iemeslu ir Komisijas priekšlikums ierobežot jēdziena ES līdzekļu "saņēmēji" nozīmi⁶. Saskaņā ar Priekšlikumu "ar "saņēmējiem" saprot labuma guvējus atbilstoši definīcijai nozaru noteikumos". Šī definīcija neaptver datus par "galasaņēmējiem", kas dalībvalstīm ir jāvēc saskaņā ar nozaru noteikumiem, īpaši saistībā ar finanšu instrumentiem. Dalībvalstīm būtu jāiesūta šie dati, un tos vajadzētu reģistrēt vienotajā integrētajā IT sistēmā.

⁴ Īpašais ziņojums 11/2022 "ES budžeta aizsardzība: labāk jāizmanto iekļaušana melnajā sarakstā".

⁵ 36. panta 6. punkts.

⁶ 36. panta 9. punkts. Šāda pārdefinēšana ir paredzēta arī ierosinātās regulas 38. pantā.

ES iepirkums un ārējo ekspertu atalgošana

- 153. pants. Pieteikuma dokumentu iesniegšana
- 164. pants. Līgumiem piemērojamie principi un darbības joma
- 169. pants. Starpiestāžu iepirkums, kopīgs iepirkums un iepirkums dalībvalstu vārdā
- 144. pants. Noraidīšana piešķiršanas procedūrā

Pamatinformācija

13 Covid-19 pandēmija izgaismoja vajadzību pēc lielākas iepirkuma procedūru elastības krīzes laikā. Ārkārtas atbalsta instruments (*ESI*) jau ir grozīts, lai ieviestu lielāku elastību attiecībā uz iepirkumu (piemēram, kopīgu iepirkumu), un Komisija tagad ierosina līdzīgu elastības apmēru Finanšu regulā. Tostarp ir paredzēts krīzes definīcijā iekļaut tādas sabiedrības veselības ārkārtas situācijas kā Covid-19. Priekšlikums aptver arī iepirkuma digitalizāciju un iepirkumu no vairākiem avotiem. Un Komisijai ir ierosinājumi, kā risināt problēmu, kas saistīta ar atalgojamu ārējo ekspertu piesaistīšanu tirgū, un kā pastiprināt noteikumus attiecībā uz interešu konfliktiem profesionālajā darbībā.

ERP atzinums

14 Kopumā mēs atzinīgi vērtējam ierosinātās izmaiņas, tomēr vēlamies komentēt dažus jautājumus.

15 Attiecībā uz līgumiem, kuru slēgšanas tiesības piešķir Savienības delegācijas vai kurus piešķir vienīgi Savienības delegāciju interesēs trešās valstīs, Komisija ierosina atļaut līgumslēdzējai iestādei prasīt, lai pieteikuma dokumentus iesniedz tikai tādā vēstulē, kas atbilst vienam no parasti prasītajiem veidiem⁷ (vai nu pa pastu/kurjerpastu, vai arī nogādājot personiski atbildīgā kredītrīkotāja telpās). Šis grozījums varētu ierobežot konkurenci. Ja tiek ieviesti ierobežojumi attiecībā uz pieteikuma iesniegšanu vēstules veidā, tiem jābūt labi pamatotiem un dokumentētiem.

16 Vispārējās finanšu regulas iepirkuma noteikumi ir tieši piemērojami 70. pantā minētajām struktūrām un 71. pantā minētajām publiskā un privātā sektora partnerības struktūrām saskaņā ar šo struktūru vispārējā finanšu regulā un to atsevišķajos finanšu

⁷ 153. panta 5. punkts.

noteikumos paredzētajām normām. Komisijas Priekšlikumā⁸ paredzēts, ka “atbildīgais kredītrīkotājs, uzsākot iepirkuma procedūru, var paļauties uz izsludināto krīzes situāciju tikai tad, ja šo procedūru attaisno krīzes izraisīta ārkārtēja steidzamība” un ka krīzes izsludināšana ir atkarīga no “attiecīgiem iekšējiem noteikumiem”. Piemērojot šādus “attiecīgus iekšējos noteikumus” varētu rasties situācija, kad katrai ES struktūrai ir atšķirīgi iekšējie noteikumi par krīzes izsludināšanu. Tas rada nekonekventas piemērošanas risku.

17 Vēl viena ierosinātā izmaiņa ļauj līgumslēdzējai iestādei, kura sākusi iepirkuma procedūru, iekļaut citas līgumslēdzējas iestādes⁹ gadījumā, ja ir izsludināta krīze¹⁰. Nav precizēts, vai visām līgumslēdzējām iestādēm jābūt izsludinājušām krīzi saskaņā ar attiecīgiem iekšējiem noteikumiem, vai tas jādara tikai vadošajai līgumslēdzējai iestādei. Būtu skaidri jānorāda, vai iesaistītajām līgumslēdzējām iestādēm ir jāpieņem koordinēta pieeja.

18 Mēs atzinīgi vērtējam ierosināto grozījumu, ar kuru tiek prasīts atbildīgajam kredītrīkotājam izslēgt no piešķiršanas procedūras dalībniekus, kuriem ir konfliktējošas intereses¹¹. Mēs ierosinām vēl vienu nelielu izmaiņu 144. pantā, sk. *pielikumu*.

Agrīnas atklāšanas un izslēgšanas sistēma (EDES)

- 138. pants. Savienības finanšu interešu aizsardzība ar risku atklāšanas, izslēgšanas un finansiālu sodu uzlikšanas palīdzību
- 139. pants. Izslēgšanas kritēriji un lēmumi par izslēgšanu
- 142. pants. Izslēgšanas ilgums un noilguma termiņš
- 152. pants Elektroniskās datu apmaiņas sistēmas
- 153. pants. Pieteikuma dokumentu iesniegšana

⁸ 164. panta 6. punkts.

⁹ 169. panta 1. punkts.

¹⁰ Saskaņā ar 164. panta 6. punktu.

¹¹ 144. panta 1. punkts.

Pamatinformācija

19 Komisija ierosina vairākus plaša tvēruma un detalizētus grozījumus attiecībā uz agrīnas atklāšanas un izslēgšanas sistēmu (*EDES*), kas aplūkota arī mūsu īpašajā ziņojumā par ES budžeta aizsardzību¹². Attiecīgie grozījumi galvenokārt attiecas uz Finanšu regulas konkrēto iedaļu par *EDES*.

ERP atzinums

20 Mēs atzinīgi vērtējam ierosinātos grozījumus, kuru mērķis ir piemērot *EDES* arī dalītajā pārvaldībā, kā mēs to ieteicām savā īpašajā ziņojumā. Atzinīgi vērtējam arī Komisijas ierosinājumu nodrošināt pienācīgu izslēgšanas kārtību izdevumu programmās tiešajā pārvaldībā, piemēram, ANM, kur atbalsta saņēmēji ir dalībvalstis. Šie grozījumi veidos konsekventu juridisko pamatu visiem pārvaldības veidiem, lai ņemtu vērā par smagiem pārkāpumiem sniegtus pierādījumus¹³ no valsts vai ES avotiem¹⁴. Tomēr iespēja izslēgt neuzticamus darījumu partnerus no ES līdzekļu saņēmēju vidus tiešajā pārvaldībā joprojām būs lielāka nekā dalītajā pārvaldībā, tātad izslēgšanas situācijā esoši darījumu partneri netiks uztverti konsekventi visos pārvaldības veidos, kā ieteikts mūsu īpašajā ziņojumā par ES budžeta aizsardzību.

21 Mēs atzinīgi vērtējam arī ierosinājumu piemērot paātrinātu izslēgšanas procedūru¹⁵, ko Komisija plāno attiecināt uz gadījumiem, kad kāda dalībvalsts vai trešās valsts iestāde ir pieņēmusi galīgu spriedumu vai administratīvu lēmumu par smagu pārkāpumu vai kāda starptautiska organizācija, Eiropas Investīciju banka vai Eiropas Investīciju fonds – ja tiem ir līdzvērtīga procedūra – ir pieņēmuši lēmumu par izslēgšanu. Komisija paskaidro, ka grozījuma mērķis ir nodrošināt juridisko pamatu, kas ļautu attiecīgos gadījumos veidot vienkāršotu pretrunu procedūru ar darījuma partneri. Mēs saprotam, ka vienkāršoto pretrunu procedūru noteiks Komisija kopā ar *EDES* panelkomiteju. Komisijai būtu jāapsver paātrinātās procedūras mērķa aprakstīšana ierosinātajā grozījumā.

¹² [Īpašais ziņojums 11/2022](#) "ES budžeta aizsardzība: labāk jāizmanto iekļaušana melnajā sarakstā".

¹³ 139. panta 1. punkts.

¹⁴ 138. panta 2. punkts.

¹⁵ 139. panta 8. punkts.

22 Mēs arī esam ņēmuši vērā un atzinīgi vērtējam citas izmaiņas, kuru mērķis ir stiprināt *EDES*, t. i.:

- izslēgto darījumu partneru faktisko īpašnieku, saistīto subjektu un personu ar vadības pienākumiem iekļaušana¹⁶, kā ieteikts mūsu īpašajā ziņojumā;
- interešu konflikts kā atsevišķs izslēgšanas iemesls (saskaņošana ar ES Publiskā iepirkuma direktīvu)¹⁷;
- atteikšanās sadarboties izmeklēšanā, pārbaudē vai revīzijā, ko veic ES struktūras (kā skaidrs izslēgšanas iemesls)¹⁸;
- kūdīšana uz diskrimināciju, naidu vai vardarbību¹⁹;
- neuzticamu galvotāju izslēgšana²⁰;
- ierunu procedūras vēstules un administratīvu lēmumu paziņošanas prezumpcija²¹;
- korektīvo pasākumu pierādījumi²².

Savienības iemaksas globālajās iniciatīvās

- 240. pants. Savienības iemaksas globālajās iniciatīvās

Pamatinformācija

23 Globālās iniciatīvas ir vairāku līdzekļu devēju apvienoti fondi, ar kuriem atbalsta globālu mērķi (piemēram, klimata pārmaiņu mazināšanu, izglītību un cīņu pret AIDS). Komisija uzskata, ka dalība šajos fondos ir visefektīvākais veids, kā sekmēt svarīgu ES politikas mērķu sasniegšanu, vienlaikus palīdzot risināt globālas problēmas, ar ko saskaras starptautiskā sabiedrība.

¹⁶ 138. panta 2. punkts.

¹⁷ 139. panta 1. punkta iv) apakšpunkts.

¹⁸ 139. panta 1. punkts un 142. pants.

¹⁹ 139. panta 1. punkta vi) apakšpunkts.

²⁰ 138. panta 2. punkts.

²¹ 152. un 153. pants.

²² 139. panta 10. punkts.

24 Komisija uzskata, ka pašreizējo budžeta instrumentu pārvaldības struktūra nav piemērota tam, lai ES ieguldītu līdzekļus jau izveidotajās globālajās iniciatīvās, īpaši gadījumos, kad ES ir neliels līdzekļu devējs. Tādiem gadījumiem jaunajā pantā ir paredzēta iespēja sniegt ieguldījumu iniciatīvā bez tiešas saiknes ar izmaksām vai konkrētiem rezultātiem, bet ar dažiem izvirzītiem nosacījumiem.

ERP atzinums

25 Mēs uzskatām, ka iemaksu nesaistīšana ar izmaksām vai konkrētiem rezultātiem ierobežo ES spēju pārbaudīt līdzekļu izlietojumu. Atzīmējam arī, ka Komisija nav ierosinājusi jēdziena “globālā iniciatīva” definīciju.

26 Mūsaprāt, iemaksas saņēmējam katru gadu būtu jāsniedz Komisijai pietiekama informācija par attiecīgās globālās iniciatīvas darbības un administratīvajiem izdevumiem. Komisijai katru gadu būtu jā sagatavo budžeta izpildes apstiprinātājiestādei ziņojums par attiecīgajiem riskiem un par šādu iemaksu efektivitāti izmaksu ziņā un lietderību, lai pamatotu šo iemaksu turpināšanu vai pārtraukšanu. Ierosinātā 240. panta izmaiņa ir norādīta [pielikumā](#).

Aizņēmumi un aizdevumi

- 52. pants. Budžeta izklāsts

Pamatinformācija

27 Komisijai regulāri un vispusīgi ir jāinformē Eiropas Parlaments un Padome par visiem parādu pārvaldības stratēģijas aspektiem²³. Eiropas Parlaments, Padome un Komisija arī kopīgi nolēma, ka pēc instrumenta “*NextGenerationEU*” (NGEU) pieņemšanas²⁴ noteikumi par ziņošanu par aizņēmumu un aizdevumu operācijām tiks “izvērtēti un attiecīgā gadījumā pārskatīti” Finanšu regulas nākamās pārskatīšanas laikā.

28 Komisija sagatavo dažādus ziņojumus par dažāda veida aizņēmumu programmām, saistībām un finanšu līdzekļu pārvaldību, tomēr ziņošanas prasības nav precīzi noteiktas. Komisija nesagatavo regulāru un visaptverošu ziņojumu par tās parāda pārvaldības stratēģijas īstenošanu un parāda pārvaldības mērķu sasniegšanu

²³ Padomes Lēmums 2020/2053 (ORD), 5. panta 3. punkts.

²⁴ Padomes Regula, ar ko izveido Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu ekonomikas atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 pandēmijas, COM(2020) 441.

saistībā ar *NGEU* un citām ES aizņēmumu programmām. Šādu mērķu piemēri ir līdzekļu aizņemšanās ar viszemākajām iespējamajām izmaksām vidējā termiņā un ilgtermiņā un piesardzīgas riska pakāpes saglabāšana.

29 Komisijas priekšlikumā²⁵ ir paredzēts, ka budžeta projektā iekļaus “visaptverošu pārskatu par aizņēmumu un aizdevumu operācijām”.

ERP atzinums

30 Mēs atzinīgi vērtējam Komisijas mērķi uzlabot budžeta dokumentāciju par aizņēmumu un aizdevumu operācijām. Tomēr ierosinātā “visaptverošā pārskata” mērķis un saturs nav skaidrs, un īpaši rodas jautājums, vai šis pārskats aptvers Komisijas parādu pārvaldības stratēģijas īstenošanu. Turklāt nav saprotams, kā informācija “visaptverošajā pārskatā” atšķirsies no informācijas, kas jāsniedz par “notiekošām kapitāla operācijām un parādu pārvaldību” saskaņā ar 52. panta 1. punkta d) apakšpunkta iii) punktu. Nav skaidrs, kāda būs papildu pārskata pievienotā vērtība, ņemot vērā, ka jau vairākos ziņojumos tiek sniegts apkopojums par aizņēmumu un aizdevumu operācijām.

31 Ieviešot papildu pārskatu par aizņēmumu un aizdevumu operācijām, netiek atrisināta problēma, ka trūkst visaptverošas ziņošanas par Komisijas parāda pārvaldības stratēģijas īstenošanu un parāda pārvaldības mērķu sasniegšanu saistībā ar *NGEU* un citām ES aizņēmumu programmām. Tā kā šī informācija nav pieejama, Komisijas pārskatatbildība par dažiem parāda pārvaldības mērķiem arī turpmāk būs neskaidra.

Ziņošana par finanšu instrumentiem un budžeta garantijām

- 41. pants. Budžeta projekts
- Svītrotais 250. pants. Gada ziņojums par finanšu instrumentiem, budžeta garantijām un finansiālo palīdzību

Pamatinformācija

32 Finanšu regulā ir vairāki noteikumi attiecībā uz Komisijas pienākumu ziņot par iespējamām saistībām un Kopējo uzkrājumu fondu (*CPF*). Komisijas Priekšlikuma mērķis ir racionalizēt ziņošanu par finanšu instrumentiem un budžeta garantijām.

²⁵ 52. panta 1. punkta d) apakšpunkta iii) punkts.

ERP atzinums

33 Komisija cita starpā ierosina svītrot 250. pantu, kurā paredzēts sagatavot ziņojumu, ietverot tādu informāciju kā kopsavilkums par dalībvalstīm un trešām valstīm sniegto finansiālo palīdzību, par ko pašlaik netiek ziņots citur. Komisijas pamatojums 250. panta svītrotšanai ir tāds, ka tā vietā tiktu nodrošināta visaptveroša ziņošana par finanšu instrumentiem un budžeta garantijām darba dokumentos, ko pievieno budžeta projektam un sagatavo saskaņā ar 41. panta 4. un 5. punktu.

34 Ja vairs netiks sagatavots 250. pantā prasītais ziņojums, rodas risks, ka apkopotie dati par ES iespējamām saistībām, kas izriet no budžeta garantijām un finansiālās palīdzības, vairs netiks iekļauti ziņojumos tādā pašā mērā kā līdz šim. 250. panta ziņojumā bija sniegts apkopojums par ES kopējo pakļautību riskam un par riska pārvaldības sistēmu, kā arī analīze par katru iespējamo saistību kategoriju, proti, par budžeta garantijām un finansiālo palīdzību dalībvalstīm un trešām valstīm. Šajā ziņojumā bija sniegts arī ES iespējamo saistību ilgtspējas novērtējums. Līdz šim 250. panta ziņojums bija vienīgais, kurā tika atspoguļotas visu veidu iespējamās saistības un kopējās summas. Tā kā ir palielinājies ES iespējamo saistību apjoms un nozīmīgums²⁶, mēs ierosinām saglabāt Finanšu regulas 250. pantā ietverto ziņošanas prasību. Citādi Komisijai būtu jānodrošina, ka 250. pantā paredzētā ziņojuma saturs pilnīga integrēšana kādā citā publiski pieejamā ziņojumā.

Savienības piešķiršanas procedūras, kas skar drošību vai sabiedrisko kārtību

- o 137. pants. Drošības un sabiedriskās kārtības aizsardzība

Pamatinformācija

35 Komisija plāno izveidot horizontālu satvaru Savienības piešķiršanas procedūrām, ko izmanto gadījumos, kad jāaizsargā Savienības un tās dalībvalstu drošība un sabiedriskā kārtība. Šādā nolūkā jaunajā Priekšlikumā tiek ierosināts Savienības piešķiršanas procedūrās iesaistītiem subjektiem izvirzīt vairākus īpašus nosacījumus attiecībā uz drošību vai sabiedrisko kārtību. Ir paredzēti arī noteikumi un procedūras šo nosacījumu piemērošanai saskaņā ar Savienības starptautiskajām saistībām, īpaši publiskā iepirkuma jomā.

²⁶ Sk. ERP 2021. gada pārskata 2. nodaļu.

ERP atzinums

36 Mēs uzskatām, ka ierosinātās izmaiņas, t. i., “paredzēt īpašus nosacījumus trešo valstu subjektu dalībai piešķiršanas procedūrās Savienībā, kas attiecas uz drošību vai sabiedrisko kārtību”, atbilst norisēm šajā jomā, cita starpā 2019. gada ārvalstu tiešo ieguldījumu (ĀTI) izvērtēšanas regulai²⁷, kurā Komisijai un dalībvalstīm ir prasīts pārbaudīt tos ĀTI, kas varētu ietekmēt drošību vai sabiedrisko kārtību.

37 Tomēr ĀTI izvērtēšanas regulā ir aprakstītas situācijas, kurās var rasties bažas par “drošību un sabiedrisko kārtību”²⁸, bet Priekšlikumā tas nav darīts. Uzskatām, ka tādējādi varētu notikt šo noteikumu nekonsekventa piemērošana. Tāpēc ierosinām izdot visaptverošus īstenošanas norādījumus.

38 Vēl Priekšlikumā ir noteikts, ka gadījumos, kad nav vajadzīgs finansēšanas lēmums, atbildīgais kredītrīkotājs izlemj, vai konkrētu piešķiršanas procedūru ietekmē drošības vai sabiedriskās kārtības apsvērumi²⁹. Mēs ierosinām izsmeļošos īstenošanas norādījumos izklāstīt pamatu, uz kura kredītrīkotājs varētu pieņemt šādu lēmumu.

Dažādas izmaiņas

Pamatinformācija

39 Komisijas Priekšlikumā ir ierosinātas vairākas citas izmaiņas, kas nav iztīrītas atsevišķā neoficiālā dokumentā. Šīs izmaiņas attiecas uz pārstrādātās redakcijas galvenajiem tematiem, kas uzskaitīti **02.** punktā.

25. pants. Ziedojumi

Pamatinformācija

40 ES iestādes var pieņemt ziedojumus. Taču, ja ziedojums pārsniedz 50 000 EUR un tā izmaksas pārsniedz 10 % no šā ziedojuma, tad tas ir jāapstiprina Eiropas Parlamentam un Padomei. Piemēram, izmaksas var būt saistītas ar ziedotu vakcīnu

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/452 (2019. gada 19. marts), ar ko izveido regulējumu ārvalstu tiešo ieguldījumu Savienībā izvērtēšanai.

²⁸ 4. pants attiecībā uz faktoriem, ko var ņemt vērā, lai noteiktu, vai ārvalstu tiešie ieguldījumi varētu ietekmēt drošību vai sabiedrisko kārtību.

²⁹ 137. panta 2. punkts.

pārvadāšanu un izdalīšanu. Ņemot vērā savu Covid-19 pandēmijas laikā gūto pieredzi, Komisija ierosina izņēmuma apstākļos atcelt prasību pēc Eiropas Parlamenta un Padomes atļaujas ziedojumiem natūrā, kas³⁰ pārsniedz 50 000 EUR, šādās jomās: humānā palīdzība, ārkārtas atbalsts, civilā aizsardzība vai krīzes pārvarēšanas palīdzība.

ERP atzinums

41 Lai saglabātu pārredzamību, mēs ierosinām Finanšu regulā paredzēt, ka Komisija ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par izņēmumu piemērošanu.

33. pants. Sniegums un saimnieciskuma, lietderības un efektivitātes principi

Pamatinformācija

42 Komisija ierosina īstenot programmas un darbības tā, lai to mērķu sasniegšanā netiktu nodarīts būtisks kaitējums vides mērķiem, kas cita starpā ir klimata pārmaiņu seku mazināšana un pielāgošanās tām, ūdens ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība un piesārņojuma novēršana³¹.

ERP atzinums

43 Mēs atzinīgi vērtējam šo ierosināto izmaiņu, kas ieteikta arī mūsu īpašajā ziņojumā 22/2021 "Ilgspējīgas finanses: vajadzīga saskaņotāka ES rīcība, lai finansējumu novirzītu ilgtspējīgiem ieguldījumiem". Šā grozījuma ietekme būs atkarīga no tā, kā "būtisks kaitējums" tiks interpretēts nozaru tiesību aktos un novērtēts praksē.

252. pants. Galīgo konsolidēto pārskatu apstiprināšana

Pamatinformācija

44 Komisija ierosina Revīzijas palātas termiņu, kurā jāiesūta apsvērumi par provizoriskajiem pārskatiem, pārcelt par vienu mēnesi agrāk. Komisija ierosina arī prasīt Revīzijas palātai pieņemt atzinumus par gada pārskatu ticamību līdz 31. jūlijam.

³⁰ 25. panta 3. punkts.

³¹ 33. panta 2. punkta d) apakšpunkts.

ERP atzinums

45 Komisija pamato termiņu pārceļšanu agrāk ar to, ka praksē tas tā jau notiek. Lai gan ir taisnība, ka vēstule, kurā ERP iekļauj saistībā ar pārskatiem veiktā darba rezultātus, ir tikusi iesniegta līdz 31. jūlijam, t. i., pirms ERP atzinuma publicēšanas (to parasti publicē oktobrī), ERP parasti to nepaveic attiecībā uz citām 247. pantā minētajām struktūrām.

46 Vienlaikus termiņi, kuros Komisijai un citām struktūrām jāiesniedz provizorisks pārskats ERP³², paliek nemainīgi (attiecīgi 31. marts un 1. marts).

47 Šis ierosinājums ERP nozīmētu ievērojamas izmaiņas, kas īpaši sakāms par 70. un 71. pantā minēto Savienības struktūru revīziju, jo šo struktūru ir daudz. Piemērojot ierosinātās izmaiņas, par vienu mēnesi samazinātos laiks, kas ERP pieejams pārskatu revidēšanai. Tas apdraudētu ticamības deklarācijas pamatošanai izmantotās bāzes pietiekamību un kvalitāti. Saīsināti termiņi nozīmētu arī to, ka pārskatu revīzijas laika grafiks atšķirtos no likumības un pareizības revīzijas laika grafika. Tādējādi vēl vairāk samazinātos iespējas veikt mūsu revīzijas darbu un saskaņošanas procedūras noteiktajos termiņos.

48 Tāpēc mēs uzskatām, ka pašlaik nevajadzētu saglabāt ierosināto grozījumu. Tā vietā mēs ierosinām uzsākt Komisijas un Revīzijas palātas dialogu nolūkā izstrādāt reālistisku pieeju termiņu mainīšanai un ieviest attiecīgus grozījumus Finanšu regulas nākamās pārskatīšanas laikā.

Šo atzinumu Revīzijas palāta pieņēma 2022. gada 27. oktobra sēdē Luksemburgā.

Revīzijas palātas vārdā —

Tony Murphy
priekšsēdētājs

³² Pašreizējais FR 245. pants.

Pielikums

ERP ierosinātās izmaiņas

1. tabulā apkopojam konkrētās izmaiņas, ko ierosinām ieviest Komisijas Priekšlikumā, un mūsu komentārus. **2. tabulā** esam iekļāvuši mazāk svarīgus grozījumus, kurus neesam minējuši pašā atzinumā.

1. tabula. Atzinumā aplūkotās izmaiņas

Priekšlikuma redakcija	Ierosinātā izmaiņa	Komentāri
<p>240. panta 2. punkts. Savienības iemaksām globālajās iniciatīvās piemēro šādus nosacījumus, ņemot vērā Savienības finansējuma būtību:</p> <p>i) (...);</p> <p>ii) (...);</p> <p>iii) (...);</p> <p>iv) (...);</p> <p>v) (...).</p> <p>Ja ir aizdomas par nopietniem pārkāpumiem, piemēram, krāpšanu, korupciju vai interešu konfliktu, atbildīgais kredītrīkotājs, EPPO attiecībā uz tām dalībvalstīm, kuras īsteno ciešāku sadarbību, ievērojot Regulu (ES) 2017/1939, OLAF un Revīzijas palāta izmanto iniciatīvas noteikumus, lai saskaņā ar 129. pantu pieprasītu papildu informāciju un veiktu kopīgu revīziju, kontroli vai izmeklēšanas misijas ar attiecīgo iniciatīvā paredzēto struktūru.</p> <p>(3) (...).</p> <p>(4) (...).</p>	<p>240. panta 2. punkts. Savienības iemaksām globālajās iniciatīvās piemēro šādus nosacījumus, ņemot vērā Savienības finansējuma būtību:</p> <p>i) (...);</p> <p>ii) (...);</p> <p>iii) (...);</p> <p>iv) (...);</p> <p>v) (...);</p> <p>iniciatīvas noteikumi garantē Eiropas Revīzijas palātai tiesības veikt revīziju, kā noteikts LESD 287. pantā.</p> <p>Ja ir aizdomas par nopietniem pārkāpumiem, piemēram, krāpšanu, korupciju vai interešu konfliktu, atbildīgais kredītrīkotājs, EPPO attiecībā uz tām dalībvalstīm, kuras īsteno ciešāku sadarbību, ievērojot Regulu (ES) 2017/1939, un OLAF un Revīzijas palāta izmanto iniciatīvas noteikumus, lai saskaņā ar 129. pantu pieprasītu papildu informāciju un veiktu kopīgu revīziju, kontroli vai izmeklēšanas misijas ar attiecīgo iniciatīvā paredzēto struktūru.</p> <p>(3) (...).</p> <p>(4) (...).</p>	

Priekšlikuma redakcija	Ierosinātā izmaiņa	Komentāri
	<p>Subjekts, kurš ir saņēmējs, katru gadu Komisijai iesniedz pietiekamu informāciju par attiecīgās globālās iniciatīvas darbības un administratīvajiem izdevumiem.</p> <p>Komisija sagatavo budžeta izpildes apstiprinātājiestādei ikgadēju ziņojumu par attiecīgajiem riskiem un par šādu iemaksu efektivitāti izmaksu ziņā un lietderību, lai pamatotu šo iemaksu turpināšanu vai pārtraukšanu.</p>	

2. tabula. Citas ierosinātās izmaiņas

Priekšlikuma redakcija	Ierosinātā izmaiņa	Komentāri
<p>38. panta 1. punkta pēdējā daļa:</p> <p>Šā punkta pirmā daļa attiecas arī uz pārējām Savienības iestādēm gadījumos, kad tās izpilda budžetu, ievērojot 59. panta 1. punktu.</p>	<p>Šā punkta pirmā daļa attiecas arī uz pārējām Savienības iestādēm gadījumos, kad tās izpilda budžetu, ievērojot 59. panta 1. punktu.</p>	<p>Šādā veidā tiek atkārtots tas pats, kas jau minēts pirmajā daļā kā grozījums.</p>
<p>144. panta 1. punkta d) apakšpunkts: ir tāds, kuram ir konfliktējošas intereses, kas var negatīvi ietekmēt līguma izpildi saskaņā ar I pielikuma 20.6. punktu.</p>	<p>d) apakšpunkts: ir tāds, kuram ir konfliktējošas profesionālās intereses, kas var negatīvi ietekmēt līguma izpildi saskaņā ar I pielikuma 20.6. punktu.</p>	<p>Saskaņojot ar termina "konfliktējošas profesionālās intereses" jauno definīciju 2. pantā.</p>
<p>158. panta 4. punkta c) apakšpunkts: tiek pārbaudīti, izmantojot neatkarīgu ārējo revīziju, ko saskaņā ar starptautiski pieņemtiem revīzijas standartiem veic revīzijas pakalpojumu sniedzējs, kas ir funkcionāli neatkarīgs no attiecīgā personas vai subjekta;</p>	<p>tiek pārbaudīti, izmantojot neatkarīgu ārējo revīziju, ko saskaņā ar starptautiski pieņemtiem revīzijas standartiem veic revīzijas pakalpojumu sniedzējs, kas ir funkcionāli neatkarīgs no attiecīgās personas vai subjekta;</p>	<p>"Funkcionāli neatkarīgs no attiecīgās personas vai subjekta" ir lieks papildinājums, jo teikuma sākumā ir norādīts "neatkarīga ārēja revīzija".</p>
<p>158. panta 6. punkts: Vairāku līdzekļu devēju pasākumos, ja Savienības iemaksa atlīdzina izdevumus, 4. punktā paredzētā procedūra izpaužas kā (..)</p>	<p>158. panta 6. punkts: Vairāku līdzekļu devēju pasākumos, ja Savienības iemaksa atlīdzina izdevumus, 159. panta 4. punktā paredzētā procedūra izpaužas kā (..)</p>	<p>Mēs atzīmējam, ka 158. panta 6. punkts ir tāds pats kā 159. panta 7. punkts. Turklāt atsauce uz 4. punktu šajā gadījumā nav pareiza, un tā būtu jāmaina uz 159. panta 4. punktu.</p>